

(Yeni) Bir Sözlükbilim Teorisine İhtiyacımız Var mı?

Sven Tarp

Çeviren: Fatih Doğru

Özet

Hâlihazırdaki basılı sözlüklerden elektronik sözlüklere geçiş evresinde, sözlükbilimsel elektronik araçların anlayış ve üretimine rehberlik edebilecek yeni bir sözlükbilim teorisine ihtiyaç duyup duymadığımız ya da zaten basılmış eserler döneminde geliştirilen teorileri kullanıp kullanamayacağımız sorusu gündeme gelmiştir. Bu soruyu cevaplamak için öncelikle bu makale, bir sözlükbilim teorisinin var olup olmadığını mümkün olduğu ölçüde tartışmaktadır. Çeşitli yaklaşımlar sözlükbilimsel daire çerçevesinde özellikle teori kavramının yaygın olarak tartışmalı olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, kısaca, sadece doğal olaylarla ilgili olan, sanat ve zanaatın etki alanına atıfta bulunan bilime göre Anglo-Sakson akademik gelenek tartışılmakta ve bu geleneğin yaygın olarak dünyanın diğer bölgelerindeki gelenekler tarafından karşı olduğunu göstermektedir. Bu temel üzerine makale, sözlükbilimsel teorisinin tek başına mevcudiyetinin mümkün olmadığını ancak çeşitli derecelerde yararlı teorilerin mevcut olduğunu göstermektedir. Son olarak, özellikle bu teoriler, sadece basılı sözlük formları üzerinde durmayı doğru bulmaz ancak onların reddedilmemesi gerektiğini söyler. Son olarak bu teoriler, özellikle basılı sözlük biçimi üzerine odaklanmış olmayanlar, reddedilmemeleri gerektiği gibi bilginin engin alanındaki diğer disiplinler ve sözlükbilim arasındaki yakın etkileşimde daha fazla iyileşmesi ve gelişmesi gerektiğini iddia eder.

Anahtar Sözcükler: Sözlükbilim, Sözlükbilim Teorisi, Sözlükbilimsel Teori Kavramı, İşlev Teorisi, Sözlükbilimin Akademik Durumu, Sözlükbilimin Disiplinlerarası Eğilimi, Sözlükler, Başvuru Araçları, Bilgibilim.

Do We Need a (New) Theory of Lexicography

Sven Tarp

Interpreter: Fatih Doğru

Abstract

In the current transition from printed to electronic dictionaries the question has been raised whether we need a new theory of lexicography that may guide the conception and production of lexicographical e-tools or if we can use the theories already developed in the era of printed works. In order to answer this question the article first of all discusses the question whether a lexicographical theory exists, is possible at all or even wanted. It shows that the various approaches to this question are mainly due to the fact that the very concept of theory is widely disputed within lexicographical circles. In this respect, it briefly discusses the Anglo-Saxon academic tradition according to which science is only related to natural phenomena and where all other phenomena are referred to the spheres of art and craft, and it shows that this tradition is widely opposed by the traditions in other parts of the world. Upon this basis, the article shows that a lexicographical theory is not only possible but that various highly useful theories already exist. Finally, it claims that these theories, especially the ones that are not only focusing on the printed dictionary form, should not be rejected but should be further enhanced and improved in close interaction between lexicography and other consultation disciplines within the broad of information science.

Key words: Lexicography, Lexicographical Theory, Concept of Lexicographical Theory, Function Theory, Academic Status of Lexicography, Interdisciplinary Vocation of Lexicography, Dictionaries, Consultation Tools, Information Science.